

שוב אני הולך לכלא

יונתן פולק 06.01.2020 14:38

כמעט תשע שנים עברו מאז הפעם האחרונה בה נכלאתי ליותר מיום או יומיים. הרבה השתנה מאז. מן החוץ, המציאות הפוליטית אינה אותה מציאות, ונראה שאף אחד מהשינויים אינו לטובה. העולם כבר כמעט ואינו מתעניין במאבק הפלסטיני לשחרור, עובדה המציבה את ישראל באחת הפסגות ההיסטוריות של כוחה הפוליטי.

אינני האדם הנכון להרחיב על התמורות שמתחוללות בחברה הישראלית - ליברלים עושים זאת טוב יותר ממני כי המדינה יקרה להם והם מרגישים אליה שייכות שאני לא מסוגל ולא רוצה להרגיש. מבפנים, אני מבוגר יותר, עייף יותר, ובעיקר בריא פחות. אינני קורבן, אך לא ניתן להתעלם מהמחיר - הגופני והנפשי - שגבו השנים.

זהו כמובן מחיר נמוך בהרבה מזה שמשלמים חברים אחרים, פלסטינים, אך אינני יכול להכחיש אותו או את משקלו הסובייקטיבי בחיי שלי: מהפגיעות הפיזיות - כולל כמה בלתי הפיכות - ומשם אל הייאוש לפרקים, החרדה, חוויות חוסר האונים, האובדן והמוות, והאחיזה של כל אלו בחיי היומיום.

ואף על פי כן, בבסיסם, הדברים נותרו כשהיו. גם היום, כמו אז, ההליכה אל הכלא היא הבחירה הטובה ביותר שעומדת בפני. אני עצור כעת מאחר שסירבתי לשתף פעולה או אף להופיע למשפט שלי, שמתקיים בירושלים בפני שופט ישראלי, על אף שענייני הפגנות בכפרים בגדה.

התובעים במשפט הפלילי הזה אינם המדינה, כי אם עמותת ימין ואזרחים שהיו בעברם שוטרים וחיילים. זהותם מעניינת אולי ברמה הרכילותית, אך היא אינה חשובה. באותה מידה, גם החולשות המשפטיות שבכתב האישום אינן חשובות. סביר להניח שלו הייתי מגיע למשפט, הוא היה נגמר בזיכוי.

הסירוב שלי לשתף פעולה עם בית המשפט נובע משני טעמים. הראשון הוא, כי שותפי הפלסטינים אינם "זוכים" לתנאים הנוחים יחסית של בתי המשפט הישראליים, אלא הם נשפטים כנתינים חסרי זכויות במצג שווא של מערכת משפטית, המתקיים בבתי המשפט הצבאיים. לפלסטינים לא שמורה האפשרות הפוליטית לסרב לשתף פעולה, מאחר ורובם ככולם ממילא נשפטים כשהם נתונים במעצר עד תום ההליכים. גם העונשים המוטלים עליהם קשים בהרבה מאלו הנקובים בחוק הישראלי. כך, גם כן, למרות סירובי לשתף פעולה, המחיר שאשלם יהיה נמוך עשרות מונים מזה שגובה ישראל מפלסטינים.

הטעם השני והמהותי יותר הוא, שכל בתי המשפט הישראליים לסוגיהם, צבאיים דהיורה או דה־פקטו, אינם לגיטימיים כאשר הם עוסקים בהתנגדות למשטר הישראלי; משטר היברידי של דמוקרטיה פגומה ומפלה בשטחים בהם החיל את ריבונותו, ודיקטטורה צבאית בשטחים בהם הוא מחזיק ללא שעשה כן.

אל מול הסחף הפוליטי אפילו הרחק יותר אל הימין, נראה כי שארית הפליטה של השמאל הציוני עסוקה יותר מכל בקינה על סופה הקרב של הדמוקרטיה הישראלית. אבל על איזו דמוקרטיה בדיוק הם מבקשים להגן? על זו שמיומה הראשון נישלה ועודה מנשלת את אזרחיה הפלסטינים מאדמותיהם ומזכויותיהם, ורואה בהם, במקרה הטוב, אזרחים סוג ד'? או אולי על הדמוקרטיה השולטת על עזה באמצעות הפצצות ומצור אכזרי בשעה שהיא מתחזקת דיקטטורה צבאית פראקסלנס בגדה?

אופיו של המשטר הישראלי (וישנו רק אחד כזה בין הים לנהר) הוא שלא ניתן לנתק בין "בתוך ישראל" לבין "השטחים הכבושים". אך זה לא מביא גם את טובי הליברלים לחלוק על עצם הנחת היסוד שעומדת בבסיס השיח הפוליטי הפנים-ישראלי, ולהכיר בכך שישראל כלל איננה דמוקרטיה. מעולם לא היתה.

כדי להצטרף באמת למאבק למיטוט האפרטהייד הישראלי, יהיה על מיעוט האזרחים הישראליים היהודים שמעוניינים בכך, להצביע על זכויות היתר שלהם ולהיות מוכנים לשלם את מחיר הוויתור עליהן. מרד במשטר מתנהל כבר שנים בדמותה של ההתנגדות הפלסטינית, והמחיר שמשלמים חבריה הוא עצום.

כדי לתרום לשינוי, על יהודים לוותר מרצון על השאיפה להנהיג את המאבק ולהובילו, ותחת זאת לתמוך במאבקם של הפלסטינים, לא בלב אלא בפועל.

כן, עלינו לחצות את הקווים ולהפר את החוק; למרות המחיר, עלינו להצטרף אל ילדי האבנים ובקבוקי התבערה. עלינו לצעוד בעקבותיהם.

הכותב הוא מעצב ראשי דיגיטל ב"הארץ"